

ก.ล. 2405
4.5.0.34
14.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่ 10/05/2534
ที่ 4 S.A. 2534

16/22

ที่ กษ ๐๓๐๒/ 38279

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

เรื่อง ขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรผู้ซึ่งทางราชการไม่สามารถ
จัดหาที่ดินแปลงใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้ เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนจากการ
ก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด

ก.ร. (มก.) เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

Chy ๗๗

๒๔ ส.ค. 2534

ก.ล. 10.58

4.5.0.34

๒๗

4.5.0.34

- อ้างถึง
๑. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๐๐๔/๔๓๔๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๓
 ๒. บันทึกการประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินอพยพรานราษฎรโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด
เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๓
 ๓. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒
 ๔. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือที่อ้างถึง ๑-๔ จำนวนฉบับละ ๑๔๐ ชุด

๑๖๓

๕๐๓

๕๐๓ ๗๗

ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ นร ๑๐๐๔/๔๓๔๔ ลงวันที่ ๒๐
พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ถึงกรมชลประทาน ความว่า ใ้มีผู้ร้องเรียนต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าราษฎรอำเภอคลองหลวง จังหวัดมุกดาหารกว่า ๑๐๐ ครอบครัว ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจาก
กรมชลประทานเวนคืนที่ดินสร้างเขื่อนห้วยชะโนด และไม่สามารถจัดหาที่ดินแปลงใหม่เพื่อให้ราษฎร
เขาอยู่อาศัยและทำกินได้ สำนักนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีความเห็นว่า ปัญหาการจัดหาที่ดิน
ให้แก่ราษฎรที่ถูกเขตรชลประทานเขื่อนชะโนดเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมาเกือบ ๑๒ ปี และยังไม่สามารถ
ดำเนินการให้เป็นอันยุติได้ เห็นควรที่กรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงควรเร่ง
แก้ไขให้ลุล่วงโดยเร็ว ทั้งนี้

๑. จัดหาที่ดินทำกิน.../

๑. จัดหาที่ดินทำกินทดแทนให้ใหม่ หรือ

๒. หากไม่สามารถจัดหาที่ดินทำกินแห่งใหม่ได้ ก็ควรดำเนินการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎร โดยพิจารณาถึงราคาที่ดินที่จะจัดหาได้ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการยุติปัญหา

๓. หน่วยงานในระดับพื้นที่ เช่น อำเภอคลองหลวง โครงการชลประทานมุกดาหาร ควรจะได้ให้ความสนใจ และให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพของราษฎรที่อยู่ระหว่างรอที่ดินทำกินแห่งใหม่โดยใกล้ชิดด้วย (ตามเอกสารหมายเลข ๑)

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นอันยุติ กรมชลประทานจึงได้เชิญคณะกรรมการจัดที่ดินอพยพราษฎร โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด จังหวัดมุกดาหาร ประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๓ โดยมีผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมด้วย ในที่สุดที่ประชุมได้มีมติให้จ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินแก่ราษฎรซึ่งทางราชการไม่สามารถจัดหาที่ดินแปลงใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้ (ตามเอกสารหมายเลข ๒) แต่ในทางปฏิบัติกรมชลประทานไม่สามารถที่จะดำเนินการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรในกรณีดังกล่าวนี้ได้ นอกจากจะได้นำมาดำเนินการทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการเสียก่อน ทางสำนักนายกรัฐมนตรีเห็นว่ากรมชลประทานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงควรเป็นผู้เสนอเรื่องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีในหลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้และอุปสรรคดังกล่าวข้างต้นให้ลุล่วงไป และเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร เห็นควรนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินเป็นกรณีพิเศษแก่ราษฎรซึ่งทางราชการไม่สามารถจัดหาที่ดินแห่งใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้

๒. วัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหานี้

๒.๑ เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างส่วนราชการกับราษฎร

๒.๒ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรผู้ซึ่งทางราชการไม่สามารถจัดหาที่ดินแห่งใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้

๒.๓ เป็นเหตุจูงใจให้ราษฎรเหล่านั้นสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ

๒.๔ เป็นการแก้ไข.../

๒.๔ เป็นการแก้ไขปัญหาคว้วยวิธีการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินแก่ราษฎรแทนการ
จัดหาที่ดินแปลงใหม่เฉพาะโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยชะโนดเท่านั้น

๓. การที่กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด ทำให้
ราษฎรผู้ซึ่งทางราชการไม่สามารถจัดหาที่ดินแปลงใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้รับความเดือดร้อน
เนื่องจากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง จึงต้องอาศัยทำกินในที่กินบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด
โดยประกอบอาชีพทำไร่ป่อ ไร่มันสำปะหลัง และนาข้าว บางปีน้ำมากทำให้น้ำท่วมผลผลิตเสียหาย
ขาดรายได้ในการเลี้ยงชีพ คว้ยเหตุดังกล่าวนี้นจึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อรัฐมนตรีประจำสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่า ราษฎรอำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหารกว่า ๑๐๐ ครอบครัว ได้รับความ
เดือดร้อนเนื่องจากกรมชลประทานเวนคืนที่ดินสร้างเขื่อนห้วยชะโนด และไม่สามารถจัดหาที่ดิน
แปลงใหม่เพื่อให้ราษฎรเขาอยู่อาศัยและทำกินได้

๔. ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อประกอบการพิจารณาจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดิน

๔.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่กำหนดบุคคลผู้มีสิทธิได้รับ
เงินชดเชยค่าที่ดินและกำหนดอัตราค่าชดเชย

๔.๒ คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่สำรวจ
ตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า
สมควรจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้ตามผลการสำรวจตรวจสอบของคณะอนุกรรมการ ก็ให้กรมชลประทาน
จ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรนั้น ๆ ได้

๕. การจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินแก่ราษฎรผู้ซึ่งทางราชการไม่สามารถจัดหาที่ดิน
แปลงใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้ นั้น เป็นการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินแทนการจัดหาที่ดินแปลงใหม่
ให้เป็นกรณีแรกความความเห็นและข้อเสนอแนะของสำนักนายกรัฐมนตรี และตามความต้องการของ
ราษฎรเองควย

๕.๑ กรมชลประทานเคยขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดิน
คำรื้อย้ายบ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง ค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองที่ดิน
ซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิและการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินในเขตนิกมา ที่ถูกเขตการก่อสร้างโครงการ
ชลประทานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ (ตามเอกสารหมายเลข ๓)

๕.๒ กรมชลประทานเคยขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าชดเชยบ้านเรือน
สิ่งปลูกสร้าง ค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองที่ดินที่ถูกเขตพื้นที่จัดสรรอพยพ

19/๕๖

โครงการชลประทาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๓ (ตามเอกสารหมายเลข ๔)

๖. สรุป

๖.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กรมชลประทานจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินแก่ราษฎรผู้ซึ่งทางราชการไม่สามารถจัดหาที่ดินแปลงใหม่ให้เขาอยู่อาศัยและทำกินได้ เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสระโนน

๖.๒ เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร	เป็นประธานกรรมการ
๒. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	เป็นกรรมการ
๓. นายอำเภอทองหลาง	เป็นกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน	เป็นกรรมการ
กรมชลประทาน	
๕. นายช่างหัวหน้าโครงการชลประทานมุกดาหาร	เป็นกรรมการ
๖. หัวหน้าฝ่ายจัดที่ดิน ๒	เป็นกรรมการและเลขานุการ

กองกฎหมายและที่ดิน กรมชลประทาน

ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่กำหนดบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าที่ดิน กำหนดอัตราค่าชดเชย และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสำรวจตรวจสอบหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าสมควรจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้ตามผลการสำรวจตรวจสอบของคณะอนุกรรมการ ก็ให้กรมชลประทานจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินแก่ราษฎรนั้น ๆ ได้ โดยถือตามความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นหลักฐานในการจ่ายเงิน

๗. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

๗.๑ ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่จะช่วยเหลือชาวชนบทที่ยากจนให้มีความกิน โดยการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรเพื่อนำไปซื้อที่ดินผืนใหม่

๗.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรดังกล่าวทำให้มีเงินทุนที่จะไปประกอบอาชีพเดิมหรืออาชีพใหม่ อันจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

๗.๓ ผลกระทบของสังคม.../

10/22

๓.๓ ผลกระทบของสังคมและการเมือง อาจกระทบในความเป็นอยู่และอาชีพ
ของราษฎรอยู่บ้าง เพราะเป็นการโยกย้ายที่อยู่อาศัยและทำกินในแห่งใหม่ แต่การจ่ายเงินชดเชย
ค่าที่ดินให้แก่ราษฎรก็กล่าวทำให้สามารถฟื้นฟูสภาพจิตใจและสภาพของสังคมเข้าสู่ภาวะปกติได้เร็ว
หรืออาจดีกว่าเดิมได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

๓.๔ ผลกระทบอย่างอื่น ขณะนี้ยังไม่มี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาว่าเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี ธานี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

กองกฎหมายและที่ดิน

โทร. ๒๕๑๓๔๔

โทรสาร ๒๕๓๐๕๖๖

๒๗/๒๕

ที่ นร ๑๐๐๕/ 9348

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

เรื่อง ราษฎรอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากกรมชลประทาน
สร้างเขื่อนห้วยชะโนน

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ ที่ นร ๑๐๐๕/๒๕๕
ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๓
๒. สำเนาหนังสือร้องเรียน ร้องนายที ไชยเพชร จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ)
ได้มีพระราชโองการสำนักนายกรัฐมนตรีให้เจ้าพนักงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาแนวทาง
แก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมชลประทาน จังหวัดปทุมธานี มีหนังสือ
ร้องเรียนต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ราษฎรอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
กว่า ๑๐๐ ครัวเรือน ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากกรมชลประทานเวนคืนที่ดินเพื่อสร้าง
เขื่อนห้วยชะโนน และไม่สามารถจัดหาที่ดินแปลงใหม่เพื่อไถ่ถอนราษฎรเจ้าของที่ดินและทำกินได้

สำนักนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ปลัดกระทรวงการสำนักนายกรัฐมนตรี ประจำ-
เอกกระทรวงการที่ ๕ (นายวิศิษฐ์ บุญเอกแสนนท์) รักษาการและปลัดกระทรวงการสำนัก-
นายกรัฐมนตรี ประจำเอกกระทรวงการที่ ๕-ตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาแนวทางแก้ไข
การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งปลัดกระทรวงการสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประสานงานกับนายที ไชยเพชร
และผู้อำนวยการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมชลประทาน กรมป่าไม้ และกรมทหารพรานที่ ๒๑
พร้อมทั้งได้เดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริงและสภาพพื้นที่ร่วมกับผู้อำนวยการหน่วยงานดังกล่าวแล้ว
มีความเห็นว่า ปัญหาการที่ดินให้แก่ราษฎรที่ถูกเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างเขื่อนห้วยชะโนน เป็นปัญหาที่
มีมานานเกือบ ๑๐ ปี และยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นที่ยุติได้ เห็นควรที่กรมชลประทาน
ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงควรเร่งแก้ไขให้速ด่วนโดยเร็ว ดังนี้

๑. จัดหาที่ดินทำกินทดแทนใหม่ หรือ
๒. หากไม่สามารถจัดหาที่ดินทำกินใหม่ได้ ก็ควรดำเนินการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎร โดยพิจารณาถึงราคาที่ดินที่จะจัดหาใหม่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการยุติปัญหา
๓. หน่วยงานในระเทศพื้นที่ เช่น อำเภอทองหลาง โครงการชลประทานมุกดาหาร ควรจะก่อให้เกิดความสนใจและให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพของราษฎรที่อยู่ระหว่างรอที่ดินทำกินแห่งใหม่โดยใกล้ชิดกว่า

สำนักงานนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นชอบกับความเห็นของผู้ตรวจราชการสำนักงานนายกรัฐมนตรี และได้นำเรียนรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ) พิจารณามีมติให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็วต่อไป
ขอเป็นประกาใจ กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย ทั้งนี้ ได้แจ้งให้จังหวัดมุกดาหาร กรมป่าไม้ กรมทหารพรานที่ ๒๕ และนายบุรี ถึงคำวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมุกดาหาร ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสิทธิ เทือกสัตรูศักดิ์)
ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
รักษาการแทนรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองตรวจและสืบสวน

โทร. ๒๕๖-๓๓๐๖, ๒๕๖-๕๕๖๓